

SKAUTING

Dvouměsíčník pro skautskou výchovu — říjen 2020

Umíme žít s pandemií a sloužit potřebným?

*Esej o naší odpovědnosti
Zvládnout pandemii a skautovat
50 aktivit pro všechny*

+ Nové Hodnocení a Semafor

SKAUTING

Dvuměsíčník pro skautskou výchovu — říjen 2020

*Umíme žít
s pandemií a sloužit
potřebným?*

*Esej o naší odpovědnosti
Zvládnout pandemii a skautovat
50 aktivit pro všechny*

+ Nové Hodnocení a Semafor

SKAUTING

Dvoutměsíčník pro skautskou výchovu — říjen 2020

*Umíme žít
s pandemií a sloužit
potřebným?*

*Esej o naší odpovědnosti
Zvládnout pandemii a skautovat
50 aktivit pro všechny*

+ Nové Hodnocení a Semafor

SKAUTING

Dvouměsíčník pro skautskou výchovu — říjen 2020

*Umíme žít
s pandemií a sloužit
potřebným?*

*Esej o naší odpovědnosti
Zvládnout pandemii a skautovat
50 aktivit pro všechny*

+ Nové Hodnocení a Semafor

SKAUTING

59. ROČNÍK / 1 – ŘÍJEN

Časopis Skauting nabízí skautským vedoucím oporu a inspiraci pro rozvoj výchovy a vedení lidí. Vychází od roku 1919. Články jsou odborně recenzované a propojují myšlenky všech, kdo chtějí svými znalostmi a zkušenostmi proměňovat skauting a svět k lepšímu.

Vycházíme též na:

CASOPIS.SKAUTING.CZ

Redakce: Tomáš Čakloš (šéfredaktor), Jakub Holobrádek – Učeň (zástupce šéfredaktora), Libor Brzobohatý – Boro, Anežka Fadrná – Ann, Martina Fidlerová – Plamy, Petra Höhneová, Milan Kollarčík – Pavouk, Tomáš Křenek – Tomek, Lada Matyášová – Laduš, Jakub Mrakava – Deyl, Markéta Mrázová – Vizuňa, Petr Neumann – Peťa, Martina Meiv Nyklesová – Hobit, Zdeňka Ouřadová – Táhle, Ondřej Prikner – Twist, Lubor Procházka – Hugo Boss, Kateřina Puczková – Káta, Marie Rejzková – Rejže, Karolína Solanská – Kára, Kateřina Stoklásková – Blůďa, Kateřina Večerková – Atlantida, Ema Zezulová. **Grafika a sazba:** Jan Dočekal – Lupen.

Prohlédni si nás na:

CASOPIS.SKAUTING.CZ/REDAKCE

Dále na tomto čísle spolupracovali autoři, oponenti, konzultanti a korektoři článků.

Kontakt: skauting@skaut.cz. **Vydavatel:** Junák – český skaut, Tiskové a distribuční centrum, z. s., Senovážné náměstí 24, 110 00 Praha 1, IČ: 64934926, telefon: 234 621 223, e-mail: tdc@skaut.cz. **Tisk:** Triangl, a. s. **Distribuce:** SEND Předplatné, spol. s r. o. Pro členy Junáka je předplatné řešeno v rámci on-line registrace. **Vychází 5× ročně:** Vyšlo 1. 10. 2020.

TÉMA

VŠE KOLEM KORONAVIRU

- 3 *Editorial*
- 4 *Esej: Výzva k vyváženosti*
- 8 *Skauting v čase pandemie*

FÓRUM

NÁZORY A KOMENTÁŘE K VÝCHOVĚ

- 11 *Úvaha: Předat co nejdřív, neodejít nikdy*

HORIZONT

PODNĚTY A INSPIRACE PRO VÝCHOVU

- 12 *Ohlédnout, naplánovat a vyrazit*
- 14 *50 věcí, které by měl zažít každý*
- 16 *Jak si s oddílem užít JOTA/JOTI*
- 18 *Nová e-příhláška*

Čeká nás nezvyklý rok

Přístupme k němu s nadšením

Začal možná nejzvláštnější skautský rok posledních dekád – a je na nás, abychom v něm uskutečnili činnost, která nás nebude vyšťavovat, ale bavit a posouvat před.

Nevíme, jak se pandemie vyvine – a právě tato nejistota a z ní plynoucí chaos mohou být paralyzující. Stačí se podívat kolem sebe. Čekáme, co přijde, jeden plán střídá druhý, vyhláshujeme akce, abychom je vzápětí zase rušili.

Teď na prahu školního roku jsme ještě celkem čerství – nic však nenasvědčuje tomu, že by měla koronavirová krize během několika krátkých měsíců pominout. Největší zkouškou pro nás časem nemusí být ani tak zvládnutí všech technických překážek a opatření, ale spíše zvládnutí našich vlastních emocí.

Naše pozornost, stejně jako pozornost dětí a jejich rodičů, je pandemií přetížena. Prožíváme nejistotu, která může být pro mnohé z nás frustrující. Podobné situace dobře znal i zakladatel skautingu Robert Baden-Powell – těžko by jinak vepsal do původního skautského zákona, že *skaut v nesnázích nikoli propadá žalu a zoufalství, nýbrž si píská a usmívá se*. Je veselé myslí, říkáme dnes.

Recept na zcela šťastné a vyrovnané prožití pandemie nejspíš nikdo neznáme. Možná však není zas tak těžké vyušit cesty, které k němu nevedou docela určitě. S hrůzou čekat, co přijde, chystat akce, v jejichž uskutečnění stejně příliš nevěříme, pak je rušit a sledovat, jak horkou jehlou šité náhrady neplní představy nás ani účastníků a pomalu utápět všechno elán v přesvědčení, jak je ten letošek k ničemu – to všechno jsou strategie předem naměřované k rozčarování a demotivaci. Jaká je tedy alternativa?

Nabízí se přijmout situaci, jaká je – včetně veškeré nejistoty dalšího vývoje. Nabízí se neztrácet síly plánováním a přípravou aktivit, které kdoví jestli a jak proběhnou – a raději se zaměřit na to, co můžeme pro své členy udělat právě teď. Nabízí se odložit všechny záměry, jež nejdou s nynější krizí dohromady – a nenechat se tím nijak stresovat. A také se nabízí najít si

nový projekt, klidně maličký, do něhož se dáme s nadšením, neboť nebude příliš závislý na koronavirovém vývoji.

V praxi oddílů, středisek i kurzů to znamená přerámovat očekávání od tohoto roku. Znamená to nedívat se na letošek podle toho, do jaké míry nám bude dopřáno dělat to, co vždycy – nechceme-li končit zklamání. Znamená to místo střediskových vzdělávacích víkendů od začátku chystat sérii virtuálních sdílecích setkání zaměřených na aktuální potřeby účastníků. Znamená to místo velké vánoční besídky pro stovku lidí v malé klubovně od začátku počítat s tím, že všichni vyrazí po družinách či klidně po dvojicích, když to jinak nepůjde, na vlastní vánoční vycházky a s ostatními se spojí společným příběhem a závěrečným zpíváním koledy po telefonu. Znamená to nedívat se na letošek jako na rok, který máme v bolestech přežít, ale dát se v něm s nadšením do něčeho, co nás bude bavit a co bude fungovat.

Podobnou proměnou očekávání jsme prošli též při přípravě nového ročníku Skautingu. Tváří v tvář pandemii a personálním změnám v redakci jsme se rozhodli nepřepínat naše síly a pojmout začátek skautského roku netradičně. Jak jste možná zaznamenali, v červnu bylo vypsáno výběrové řízení na nového šéfredaktora tohoto časopisu. Práce šéfredaktora mne osobně naplňuje velkým nadšením i smyslem, nechci však dále dělit svoji pozornost do více projektů, jimž se věnuji. Rozhodl jsem se proto, že nadešel čas, abych vedení Skautingu předal dál. Z výběrového řízení zatím nový šéfredaktor nevezšel, což mimo jiné znamená, že je stále možné se o tuto roli ucházet – v případě zájmu či dotazů nás neváhejte kontaktovat. Pevně věřím, že během několika měsíců bude nový šéfredaktor znám. V redakci zatím pracujeme s vícero scénáři a svoji práci s každým číslem proměňujeme. Výsledkem tohoto procesu je též toto nezvykle útlé číslo, jehož přípravu jsme spojili s nadcházejícím číslem princovým. Na následujících stránkách se dočtete o současné situaci, kterou navíc Šlehy ve své eseji reflektuje v kontextu naší společenské i osobní odpovědnosti. Nakousnutí otázky laskavě přijměte jako ochutnávku příštího čísla, ve kterém s vámi do tématu zapojení do společnosti zabrousíme naplno.

Přeji vám všem mnoho zdraví a úsměvů. ✕

TOMÁŠ ČAKLOŠ
šéfredaktor

LUKÁŠ ŠLEHOFER

Pracuje jako učitel a zástupce ředitelky na Gymnáziu Na Zatlance v Praze, kde má na starosti alternativní vzdělávací program ALT. Spoluvede oddíl benjamínků v Kralupech nad Vltavou.

Výzva k vyváženosti

Esej o naší nejen společenské odpovědnosti v časech koronaviru

V posledním půlroce jsme zažili mimořádnou a doufejme i ojedinělou zkušenost v podobě omezení, která s sebou přinesla opatření proti šíření viru COVID-19. Tato zkušenost je v naší kolektivní paměti jen těžko s něčím srovnatelná. Celé řadě lidí a možná i mnohým z nás vnesla do života obavy. Pro některé mohla být svým způsobem příležitostí. Jistě nám mnohé vzala, ale zase nám na druhé straně také řadu věcí nečekaně přinesla. Mezi nimi nepochybně mnohé výzvy. Jedna z největších, které vnímám, byla potřeba pomoci ostatním.

SLUŽBA V KRVI

Ač byla běžná činnost Junáka v důsledku koronavirových opatření omezena, skauti se zapojili do služby společnosti tam, kde bylo potřeba. Pomáhali seniorům s nakupováním, rodičům s hlídáním dětí.

Tato činnost se však týkala jen dospělých. Mladší členové se pomoci s ohledem na pravidla daná státem a následně i vyhlášená interně účastnit nemohli.

Zdá se, že minimálně naši dospělí členové mají nový prvek skautské výchovné metody známý jako *zapojení do společnosti* jaksi v krvi. Možná je to tím, že ač se mezi prvky skautské výchovné metody objevuje tento bod teprve několik posledních let, díky třem základním principům je ve skautingu trvale přítomný (konkrétně v podobě povinnosti k ostatním). Bude teď jistě zajímavé sledovat, nakolik se nám podaří zkušenost z koronavirové karantény zprostředkovat dětem v oddílech a dále s ní výchovně pracovat.

NESTOJÍME MIMO SPOLEČNOST

Když jsem spoluvedl oddíl, tak to chvillemi vypadalo, jako by se nás svět okolo příliš netýkal. Řešili jsme program schůzek a výprav, provoz oddílu, tábor.

Jenže ono to tak není. Skautské hnutí, jak ukázala nynější situace, stejně jako mnohé v minulosti, nestojí mimo společnost. Z podstaty principů, na nichž je naše hnutí vystavěno, to ani jinak nejde. Skautské hnutí si nemůže žít vlastním životem. Reprezentuje určité hodnoty, které interagují s tím, co se ve společnosti děje a kam společnost směřuje.

Je zajímavé, že po většinu času existence skautingu zmíněné propojení skautského hnutí a společnosti přinášelo možnost naplňovat vlastní smysl a hodnotový systém vyjádřený ve skautském zákonu. Toto propojení umožňovalo skautingu se dále rozvíjet.

OD DILEMAT K DEBATÁM

V minulosti vyvstaly okamžiky, kdy byla společenská angažovanost věc ošemetná, neboť ve společnosti převažující cíle a postupy se rozcházely s myšlenkami, z nichž skauting vychází. Bylo to především v období velkých konfliktů. Je zajímavé sledovat, jak se skauti v jednotlivých zemích a v jednotlivých dobách rozhodovali a k čemu se přikláněli. Konkrétně v českém prostředí můžeme toto dilema sledovat v období první světové války, kdy Junák musel složitě volit mezi loajalitou k státu a loajalitou k národu. Podobně musí dnes palestinští či izraelští skauti volit mezi pomocí bližním a pomocí všem skautům bez ohledu na etnicitu či náboženství.

Minulé i dnešní příklady pro nás mohou být inspirací k přemýšlení a námětem k debatám. K obojímu bychom měli své svěřence a svěřenkyňe vést, neboť obojí může rozvíjet jejich morální vědomí a usnadnit jim řešení řady situací v budoucím životě.

(Starší skauty nebo rovery můžeme například rozdělit do malých týmů a nechat je vyhledat základní informace o pohledu, který mají v debatě hájit – např. arabského skauta v pásmu Gazy, sekulárního židovského skauta, ortodoxního židovského skauta, arabského skauta žijícího v Izraeli. Následně je můžeme nechat debatovat o tom, zda by se zúčastnili společného lokálního jamboree, či ne.)

FOTO: BARBORA BENEŠOVÁ

CESTY K ZAPOJENÍ

Ať už bude budoucnost jakákoliv, život v ní bude nepochybně přinášet řadu výzev. Některé, jako třeba nynější pandemie koronaviru, přicházejí nově. Jiné jsou ve společnosti latentně přítomné dlouhodobě – příkladem nám může být potřeba ochrany životního prostředí či péče o potřebné.

Přijalo-li skautské hnutí závazek v podobě zapojení se do společnosti, bude potřeba, abychom se řadě těchto výzev v nějaké podobě věnovali. Jak taková činnost může vypadat? V prvé řadě můžeme dětem zprostředkovávat informace a porozumění, aby se v dané problematice lépe orientovaly a aby se mohly v budoucnu podle svého uvážení zapojit do jejího řešení.

Jindy nastanou situace, kdy se budeme přímo podílet na řešení určitého problému. Například šetřením materiálních a energetických zdrojů se můžeme konkrétně podílet na řešení problémů spojených se změnou klimatu.

OD POROZUMĚNÍ KE SLUŽBĚ

Vědomí této výzvy, kterou jsme novým prvkem skautské výchovné metody přijali, by mělo být součástí běžné činnosti skautských oddílů. Skautům a skautkám by to v kontextu dalších bodů skautské výchovné metody mělo umožnit si v bezpečném prostředí vstřebávat průběh, úspěchy, ale i úskalí společenské angažovanosti. Mělo by je to učit přemýšlet, plánovat, realizovat, vyhodnocovat, spolupracovat, komunikovat a řadu dalších důležitých dovedností.

Skauti a skautky by měli mít možnost realizovat různé drobné projekty společenské angažovanosti. Dovedu si představit, že týdenní oddílová dobrovolnická výpomoc

v domově důchodců, kterou si sami zorganizují, je může mnohem naučit. Jiným příkladem takové angažovanosti mohou být dobrovolnické stáže v nejrůznějších organizacích, které pomáhají různým skupinám potřebných na lokální úrovni, kde skauti a skautky či roveři odpracují třeba 20 až 30 hodin. V prostředí oddílu pak tyto stáže reflektují.

KDE NA TO VZÍT KOMPETENCE

Výzva v podobě zapojení oddílu do společnosti klade na nás vedoucí zvýšené nároky, co se týká našich znalostí, osobního rozvoje, našeho pedagogického umu. Vést děti k sebe-rozvoji v kombinaci se smysluplnou pomocí ostatním není vůbec jednoduché.

Nejsem si jist, zda je Junák jako organizace na tuto výzvu v současné době dostatečně připraven. Zdá se mi, že nám často chybí podpora ze strany zkušených vzdělavatelů, kteří by novým vedoucím na střediscích nabídli jednoduše aplikovatelné a lehce srozumitelné metodické materiály. Možná ani některé vzdělávací kurzy nekladou na metodiku a pedagogiku celkově dostatečný důraz. Myslím, že nám citelně chybí širší škála sebezvojových kurzů, které by se nezaměřovaly primárně na získání kvalifikace, ale spíše rozvíjely začínající vedoucí jako osobnosti.

Máme celou řadu zkušeností s pořádáním různých sbírek a pomáhajících akcí. Úspěšně jsme opakovali projekty jako Společně proti leukémii či Postavme školu v Africe. Na tomto poli jsme mnohé dokázali a mnohé umíme. Jakkoli jsou však takové jednorázové akce prospěšné, naši společenskou angažovanost a zapojení našich oddílů do společnosti na ně redukovat nelze. →

FOTO: ŠTĚPÁN FILIP

OD SLUŽBY KE KAŽDODENNOSTI

Pokud nás v oddílech někde tlačí bota, myslím, že je to zejména při přetavování zkušenosti z těchto jednorázových akcí do myšlenkového a morálního rámce, v němž každodenně žijí a jednají jednotlivé děti.

Je jistě dobré vybírat v rámci sbírky peníze na potřebné. Dokážeme však dětem přijatelným a zároveň efektivním způsobem vysvětlit, že tato akce reprezentuje jen jakýsi obecný princip, který by pak měl být aplikovatelný v mnoha drobných a obyčejných okamžicích našich životů?

Nedávno jsem v Roztokách u Prahy zažil, že skupina skautů v krojích nastupovala do vlaku, na nástupišti stála maminka s kočárkem a nešlo jí kočárek naložit do vlaku. Žádný ze skautů jí nepomohl.

Podle mého soudu se naplněním naší společenské angažovanosti nestane více sbírek nebo velkých akcí, ale každodenní drobná aktivita. Bude třeba, aby vedení jednotlivých oddílů při tvorbě náplně oddílové činnosti dobře promýšlelo, jak se zapojením do společnosti v kontextu dalších prvků výchovné metody pracovat.

VÝZVA K VYVÁŽENOSTI

Myslím, že máme jako organizace více přemýšlet, kam napřeme své úsilí. Výzev a problémů na lokální, regionální i globální úrovni je celá řada. Ruku na srdce, děti tráví v oddílech relativně omezené množství času. Stejně tak kapacity vedoucích jsou v současné době v drtivé většině spíše napjaté. Bude potřeba volit, neboť je možné dělat leccos, ale nemůžeme dělat všechno. Čemu se budeme věnovat? Do které oblasti nasměrujeme svoji angažovanost?

V souvislosti s tím potřebujeme mít na paměti ještě jednu věc. Řada skautů je velmi akčních. Jsou ochotní a schopni pracovat v oddílech a k tomu se v rámci organizace i mimo ni podílet na řadě úspěšných projektů. Na jednu stranu je to jistě skvělé. Zároveň je však otázka, zda je toto náš cíl. Zda všichni ten čas věnovaný službě druhým poněkud nevytlačuje čas, který bychom mohli věnovat zbylým dvěma principům skautingu...

Nenadsazujeme povinnost k ostatním nad zbylé dvě povinnosti – k sobě a k Bohu? Nevedeme k tomuto, někdy možná i nechtěně, vlastním příkladem i děti v našich oddílech?

OD DRUHÝCH K SOBĚ

Jedním z možných bonusů koronavirové pandemie mohl být v době všeobecné karantény právě čas věnovaný zastavení – tedy alespoň u těch z nás, kdo nepracujeme ve zdravotnictví nebo nám krize do životů nepřinesla nečekané těžkosti. Karanténa byla ideálním obdobím k tomu zastavit, kontemplantovat, vzdělávat se, být s bližními. Nevím, nakolik se nám to jako skautům dařilo. Leckde jsem pozoroval snahu co nejrychleji rozjet online schůzky a další program. Jistě je to na jedné straně báječné. Na druhé straně to vypadá, jako by si někteří z nás neuměli představit, že toho na chvíli nechají.

Možná by stálo za to téma vyváženosti života ve třech principech skautingu i na základě této zkušenosti otevřít. Nejen k promýšlení námi samotnými, ale vhodnou formou i v diskuzi s dětmi – využít k tomu můžeme třeba metodiky programu *Filosofie pro děti*. Obávám se totiž, že bez vyváženosti všech tří povinností těžko můžeme žít plnohodnotný život a možná vlastně není dlouhodobě udržitelná ani naše práce pro ostatní.

CESTY PŘED NÁMI

Tematika zapojení do společnosti, která je nyní součástí naší výchovné metody, přináší celou řadu otázek, o nichž bychom měli přemýšlet. Současná společnost potřebuje něco, co ji bude scelovat. Právě odpovědnost a angažovanost lidí při řešení výzev, které před společností stojí, může být tímto tmelem.

Teprve budeme muset hledat cesty, jak s touto oblastí pracovat. Téma společenské angažovanosti nám přináší možnost nového hledání a objevování – což je, myslím, báječné. Ale považuji za důležité, abychom při tom všem nezapomínali na potřebu pečovat o sebe samé. A to nikoliv v materiálním či sobeckém smyslu uspokojování aktuálních přání vlastnit stále další a další věci, nýbrž ve významu dopřát si čas na nutný odpočinek, seberozvoj a promyšlení vztahu k tomu, co nás přesahuje. Snad se nám to bude dařit. Rozhodně k tomu máme jako hnutí dobře nakročeno. ✕

FOTO: PETR ČIŽEK

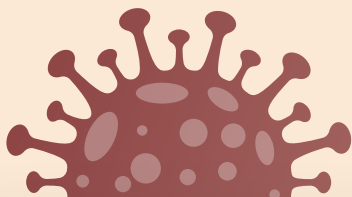
FOTO: PETR KALOUSEK

FOTO: ANNA BĚLKOVÁ

Jak svůj oddíl zapojujete do společnosti vy?

Pošlete nám své zkušenosti – odpovědi do ankety příštího čísla. Pište na skauting@skaut.cz do 25. října 2020.

Zvládnout pandemii a skautovat

*Jaké možnosti se nám
otevívají v druhém
koronavirovém roce*

Připravil Tomáš.

Bezstarostný smích u táborových ohňů nám umožnil na chvíli zapomenout, avšak s návratem školního roku jsou pandemie a s ní spojená opatření v plné síle zpět. Zrušili jsme Valný sněm, znovu omezujeme svoji činnost a vstříc novému roku hledíme s nejistotou.

Jednou věcí si však jistí být můžeme: ať už se náš program jakkoliv promění, skauting se ani tentokrát nezastaví. Skautský rok 2020/2021 bude zkouškou naší vytrvalosti, našich tvůrčích sil i naší veselé mysli. Úkolem nás všech je přistupovat k nevídané výzvě nadále se vší odpovědností a přitom ji pokud možno využít jako příležitost k posunu vpřed

Rozcestník všech aktuálních informací k trvající situaci:

skaut.cz/koronavirus

Přehled námětů a materiálů k programu s oddílem na dálku:

skaut.cz/skautingdoma

Kontakt pro všechny dotazy a potřeby k trvající situaci:

koronavirus@skaut.cz

Sledujme a dodržujme aktuální pravidla a doporučení

Výkonná rada s ohledem na proměňující se situaci vydává a aktualizuje **celostátní skautská koronavirová doporučení a pravidla**. Doporučení směřují ke snížování rizika přenosu nákazy a mají vedoucím pomoci v přijímání srozumitelných a proveditelných rozhodnutí. Případná pravidla pak tyčí závazné hranice v návaznosti na aktuální nařízení vládních orgánů.

Aktuální pravidla a doporučení jsou k dispozici na skaut.cz/koronavirus.

Využijme situaci jako příležitost

Je-li to možné, **vyrážejme s dětmi víc ven a do přírody**. Venkovní krajina je pro skauting jako dělána a akce i schůzky si v ní lze užít po celý rok a téměř za každého počasí. Bonusem nám bude větší otužilost, pevnější zdraví i čistší hlava.

Spíše než cestovat hromadnou dopravou na daleké výlety se nabízí prozkoumávat **nejbližší okolí klubovny**. I ty zdánlivě nejobyčejnější remízky, palouky a polní cesty za to zpravidla stojí a skýtají řadu nečekaných dobrodružství. Ve větších městech, kde není možné na taková místa dojet od klubovny pěšky, je vhodné dát sraz přímo tam, kde začínají.

S dětmi i vedoucími **mluvme o probíhající situaci** a přemýšlejme, co si z ní můžeme odnést. Diskutujme, co jsme se o sobě dozvěděli, co jsme se naučili či co můžeme ve svých životech změnit. Reflektujme, jaké hodnoty nám tato zkušenost nasvícuje, které naše potřeby se ukazují být cenné a klíčové a které jiné touhy spíše malicherné.

Krise a mimořádné podmínky jsou **příležitostí začít dělat věci jinak**. Dramatické chvíle nás donutily vstát ze židle – nedovolme, abychom si následně sedli na totožné místo zpátky. Je vhodný čas popohnat změny, po kterých v oddílech a střediscích toužíme. Věci, které doteď nešly, najednou půjdou; změny, které by jindy trvaly celé roky, nyní můžeme odehrát během několika málo týdnů. Nenechme si tu šanci proplout mezi prsty.

Mysleme také na sebe a **nepřehánějme to**. Nemusíme se rozkrájet, nemusíme chystat program pro oddíl do pozdních nočních hodin. Nebojme se trochu polevit a zastavit. Méně je někdy více.

Když to půjde jen na dálku, dál pečujeme o lidi a vztahy v oddíle

1 Je důležité **zůstat v kontaktu** nejen s dětmi, ale též s jejich rodiči a dospělými členy oddílů a středisek. Je dobré vědět, jak kdo situaci prožívá, zda někdo nepotřebuje pomoc. Udržení kontaktu je základ pro to, abychom si udrželi vzájemnou důvěru (aby nikdo neměl pocit, že jsme na něj v krizi zapomněli) a dobře navázali, až budeme zase skautovat naplno.

2 Je rozumné **nezahlcovat děti úkoly**. Mají jich dost ze školy, řada rodin je nároky ze všech stran přetížena. Rozvoj běžných dovedností nikam neutěší; ve chvílích odloučení je spíš čas pro osobní podporu, vzájemné sdílení, pro šíření pohody, radosti a veselé myšli.

3 Nakonec je dobré také dále **podporovat oddílového ducha**. I na dálku může být užitečné prohlédnout si fotky a videa z činnosti, zavzpomínat na nejlepší zážitky roku, uspořádat živý přenos čtení z kroniky či zpívání a hraní na kytaru. O to víc se pak můžeme společně pouštět do náhradních aktivit a těšit se, až se znovu uvidíme naživo.

TEMATICKÁ ČÍSLA SKAUTINGU

Jak měnit skautskou výchovu k lepšímu? – krizi lze využít jako impuls ke změně. Postupy a zkušenosti k proměně oddílů i středisek najdete v čísle z října 2019:

📄 casopis.skauting.cz/archiv/rijen-2019.

Jak se ve výchově postavit k technologiím? – o výzvách a příležitostech virtuálního prostoru, počítačových hrách a užitečných nástrojích se dočtete v čísle z dubna 2018:

📄 casopis.skauting.cz/archiv/duben-2018.

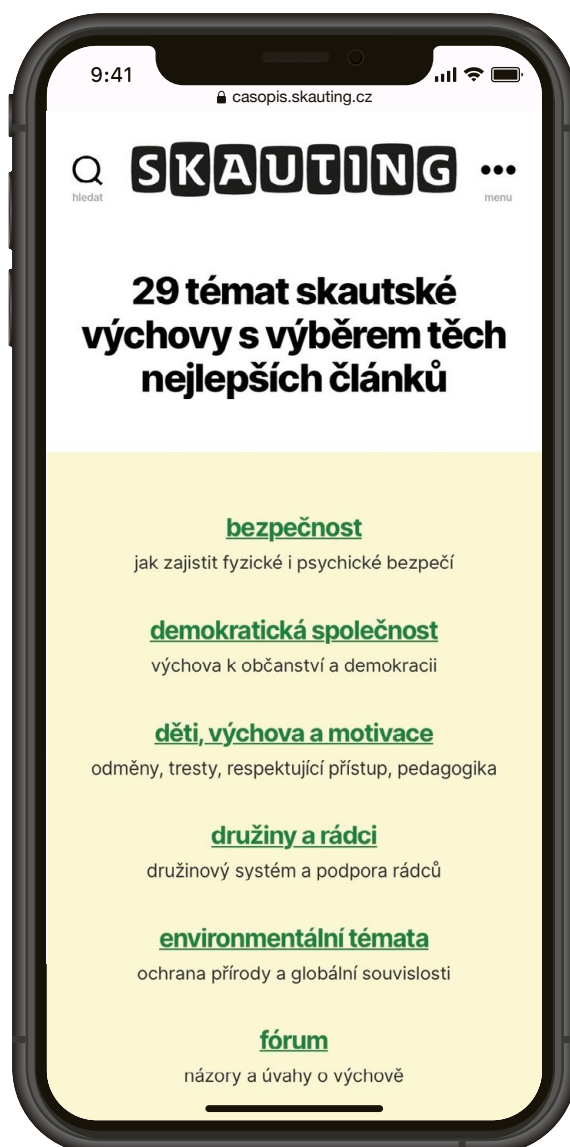
Jak rozvíjet mediální gramotnost? – online spojení je dobrým okamžikem pro věnování pozornosti mediální gramotnosti. Nástrahy internetu a další tipy mapuje číslo z dubna 2019: 📄 casopis.skauting.cz/archiv/duben-2019. ✖

Inspiraci pro volné chvíle nabízí nová digitální verze našeho časopisu s archívem stovek stále aktuálních článků na nejrůznější témata skautské výchovy:

📄 casopis.skauting.cz.

málo článků? máme víc...

LIBOR BRZOBOHATÝ – BORO
Redaktor Skautingu a čerstvě bývalý
vedoucí oddílu vlčat a skautů v Brně,
teď výchovný zpravodaj střediska.

Předat co nejdřív, neodejít nikdy

Jak jsem předával oddíl

Podělím se s vámi o dva momenty ve svém skautském životě, kterými by se dal časově ohraničit proces, kterému říkáme „předání oddílu“:

1 Je léto před dvěma roky a jsme na táboře. Už tři roky vedu oddíl a toto je čtvrtý tábor, na kterém jsem jako hlavní vedoucí. Mám za sebou bakalářské státnice, koketuji s myšlenkou, že bych v příštím semestru vyjel na Erasmus a tak přemýšlím, co s oddílem. V poledním klidu si vezmu stranou Dubínka. Dubínkovi je osmnáct, právě společně s několika kluky přechází do vedení oddílu (v oddílové radě však už působí několik let jako rádce). Bavíme se o tom, že bych rád v blízké budoucnosti oddíl někomu předal a přemýšlím o něm jako o nástupci. Ptám se ho, co si o tom myslí. On, na první pohled zaskočen, povídá něco o tom, že to nečekal, že by to byla pro něj čest, ale neumí si to tak dobře představit. Já mu v očích čtu radost a vzrušení, které možná ze skromnosti skrývá i sám před sebou, ale ve skutečnosti už se na to těší.

2 Letošní červen. Po několika měsících v karanténě se setkáváme na první oddílové akci – předání oddílu. Do poslední chvíle to vypadalo, že snad ani neproběhne. Neustále se měnil termín i podmínky, za kterých smíme takové velké setkání uskutečnit, ale nakonec jsme tu všichni: děti, roveři i vedoucí z oddílu, bývalí vůdčové, já a Dubínek se svými zástupci Mirkem a Matějem. Tedy ne docela všichni. Slavnostní rituál zahajujeme minutou ticha za našeho zakladatele Mirka, který ve věku 95 let před dvěma týdny zemřel. Neoficiálně tak první oddílová akce po karanténě byl jeho pohřeb. Atmosféra je přesto veselá. Všichni jsme nadšení, že se po tak dlouhé době vidíme a hlavně se těšíme na tábor, jehož přípravy již vrcholí. Já se do nich zapojuji, ale celý proces už řídí Dubínek s Mirkem a Matějem. Letošní tábor povedou oni. Já pojedu také, ale kvůli práci už s nimi nemohu strávit celé tři týdny. Poprvé po šestnácti letech.

Co z toho plyne? Podle mě v první řadě to, že předání oddílu je dlouhodobý a pozvolný proces, který není radno uspěchat. První tři roky vedení oddílu by se daly označit jako zmatené a plné chyb, ale také jako roky hravé spontaneity a transformačních událostí. Neustále jsme hledali způsob, jak jako oddílová rada fungovat a jak si rozdělovat

povinnosti. Celou dobu jsem po klucích v oddílové radě pokukoval jako po potenciálních nástupcích. Když pomínu tuto „úvodní“ část, pobíhalo mě předávání celé dva roky. Dva roky jsme s Dubínkem dumali nad tím, jak pro něj převzetí oddílových otěží udělat co nejpříjemnější a nejpozdlejší. Povídali jsme si o tom, co všechno vedení oddílu obnáší, jak vidíme budoucnost oddílu, jaké jsou naše slabé stránky, na nichž musíme zapracovat, a Dubínek tak krok po kroku převzal oddíl do svých rukou ještě předtím, než jsem jej do nich vložil na červnovém obřadu.

Myslím, že předání pomohlo to, jak jsme byli vždy zvyklí v oddílové radě fungovat: co nejdemokratičtěji, otevřeně a se vzájemným respektem. Každý, včetně čtrnáctiletých podrádců, kteří se často přišli na radu podívat, měl možnost se k čemukoliv kriticky vyjádřit a způsoby, jak dění v oddíle uzpůsobit tomu, aby všichni cítili, že jsou jejich potřeby vyslyšeny, jsme hledali společně. Povinnosti a kompetence v oddílové radě nikdy nebyly dogmaticky rozdělené – každý se zapojil do toho, do čeho měl právě chuť. Bývaly i doby, kdy jsem prakticky neměl zástupce, a tak jím byla celá oddílová rada.

Vůdčovství je sice jistým způsobem exkluzivní funkce, ale v první řadě je to etapa ve skautském životě jako všechny ostatní. Náš oddíl jsem vedl pět let, což rozhodně není málo. Chtěl jsem si být jistý, že jej předám někomu, kdo svou novou roli přijme s chutí a bude se na ni cítit připravený. Ale obecně bych doporučil s předáním neotálet. Vedoucí, kteří svůj oddíl vedou desítky let, protože „to přece dělají dobře“, si možná neuvědomují, že mladé lidi, kteří pod jejich vedením v oddíle dospěli, tím připravují o jedinečnou životní příležitost. Přitom vytváření takových příležitostí je vůdčovým posláním.

Tento přístup souvisí i s vedením oddílu celkově. Buďme ke členům oddílové rady otevření, co se týče našich vizí a možností, jak se do oddílového života chceme zapojovat, a vybízejme k tomu i ostatní. Dejme si pozor na to, abychom neuzurpovali příliš mnoho moci, abychom nechali prostor ostatním vedoucím a rádcům se v oddíle realizovat a umožnili jim tak jít směrem k možnému nástupnictví z vlastní vůle. Jednak vám to oplatí svým nadšením a navíc, pokud uvidí, že je v oddíle prostor pro každého, kdo má chuť se do jeho chodu a rozvoje zapojit, vždy v něm rádi najdou místo i pro vás.

Předat oddíl totiž nemusí znamenat z něj úplně odejít. Můžete potřebu fyzicky vyklízet pole. Kluci ví, že mají prostor oddíl rozvíjet tak, jak si to přejí, a já je v tom budu podporovat. Mohou si kdykoliv přijít pro radu a já se těším, až se přijdu podívat na oddílovou poradu nebo s nimi pojedou na výpravu. Už ne jako bývalý vedoucí, ale jako každý jiný člen oddílu. ✖

FOTO: LUCIE HORÁKOVÁ

MARKÉTA MUSILOVÁ – BLECHA
Koordinuje programové projekty na skautském ústředí, je členkou odboru Skauti na Zemi a instruktorkou na VLK Rovel+. Touží lézt po komínech a dívat se na maková pole.

Ohlédnout, naplánovat a vyrazit

Pojďme si představit různé nástroje, které můžete jako oddílová či táborová rada použít pro zlepšení kvality svého oddílu. Vyjděte s nimi vstříc novému skautskému roku i dalšímu táboru

Není to tak dávno, co jste se vrátili z tábora, a tak máte asi ještě v živé paměti vůni kouře táborového ohně a slova, která zaznívala při ranním nástupu. Možná právě nyní, než začnou detaily letních dobrodružství v paměti blednout, je ten správný čas se za táborem ohlédnout, než se v zimě pustíte do příprav toho dalšího. Začátek školního roku je také ideálním obdobím, kdy se můžete hlouběji zamýšlet nad fungováním oddílu a vybírat si, které oblasti by stálo za to letos posouvat někam dál.

Dobrá zpráva je, že pro obě tyto činnosti Junák nabízí nástroje, díky nimž si snadno poradíte: **Hodnocení kvality oddílu**, **Semafor pro oddíly**, **Hodnocení kvality tábora** a úplnou novinkou je **Semafor pro tábory**. Seznam se s nimi, vezmi je na oddílovou radu a posouvej svůj oddíl dál!

A PROČ?

Možná právě teď přemítáte, k čemu je dobré se za svou činností takto ohlížet a proč si jeden z těchto nástrojů vzít k ruce. Důvodů je celá řada. Tak například: 1. V rámci snahy o uspořádaní vlastní energie můžete sklouzávat k tomu dělat věci tak jako vždycky. 2. I když máte snahu plánovat nové věci pro zkvalitnění oddílu, nevíte, odkud se odpíchnout, nebo se zaměřujete jen na jednu složku chodu oddílu. 3. Jako

členové oddílových rad jste často do fungování vašich oddílů ponořeni až po uši a mohou vám unikat některé drobné, ale podstatné detaily. Právě přemýšlení nad otázkami z těchto nástrojů vás může přinutit dívat se na věci z jiných úhlů pohledu a přemýšlet o nich jiným způsobem, než jste normálně zvyklí.

K podchycení výše zmíněného vám mohou sloužit pomůcky, které byly vyvinuty k tomu, aby se zabývaly celou šíří oddílové agendy (zázemí, práci s lidmi, řízení a plánování, programu a činnosti, působení navenek), a aby vás vedly k zamyšlení nad vaším nastavením a možnostmi, jak oddíl zlepšovat. Mohou vám pomoci s:

- nalezením **silných a slabších stránek** vaší činnosti, které jsou klíčové pro další směřování
- rozpoznáním **nejpalčivějších témat**, na kterých by měl oddíl v brzké budoucnosti zapracovat (např. zařadit je do svého dlouhodobého plánu)
- konkrétní **inspiraci**, jak by váš oddíl mohl vypadat, nebo co by v něm stálo za to vyzkoušet
- **tříbením názorů** uvnitř vašeho týmu a vytvářením prostoru, ve kterém dostane prostor opravdu každý hlas

A co ti tedy může pomoci? Pro hodnocení a plánování celoroční oddílové činnosti máš na výběr ze dvou pomůcek: *Hodnocení kvality oddílu* a *Semafor pro oddíly*. Chceš-li hodnotit specificky tábor, máš teď (kromě možnosti založit si *Hodnocení kvality* pro tvůj tábor) nově k dispozici i nástroj *Semafor pro tábory*. Jaký je mezi jednotlivými pomůckami rozdíl, kdy je lepší použít *Hodnocení kvality* a kdy *Semafor*?

JE LIBO FRGÁL PRO TVŮJ ODDÍL?

Hodnocení kvality je nástroj, který slouží k hodnocení činnosti oddílů (ale i organizačních jednotek či akcí – tedy i táborů). Hodnocení probíhá online díky přihlášení do skautISu. V záložce *Kvalita* najdete možnost vytvořit si evaluaci ke své vlastní jednotce. Následuje série otázek z 5 oblastí, které můžete vyplňovat, ukládat a kdykoliv se k nim průběžně vracet. Stejně tak se ukládají odpovědi i tvých skautských bratrů a sester a můžete se jimi společně zabývat např. na oddílových radách. Data se zpracovávají do výstupu v podobě přehledného kulatého grafu, jenž vám ukáže, ve kterých oblastech jste silní a ve kterých na sobě můžete ještě zapracovat. Nápadně tak připomíná frgál. Můžete na první pohled rozeznat nejdůležitější oblasti, na kterých by měla jednotka v brzké budoucnosti zapracovat, ale i ty, kterými se může pochlubit a o které se může opřít.

V rámci jednoho z dalších výstupů hodnocení má oddíl příležitost dozvědět se, jak si stojí ve srovnání s okresním, krajským či celostátním průměrem, a ve kterých oblastech své činnosti se od těchto průměrů výrazně odchyľuje. Tyto informace mohou být dobrým odrazovým můstkem k posunu. Je téma, které vám dlouhodobě činí potíže, rozšířenějším problémem u vás v okrese / kraji / Junáku? Možná právě tato dostupná informace může dát vyšším organizačním jednotkám cenný podnět k tomu, v jaké oblasti vytvářet nové – třeba vzdělávací – příležitosti. Aby nedošlo k nežádoucímu poměřování, máte možnost si detaily výsledků skryt.

Některá témata v *Hodnocení kvality* postupně prochází revizí a od dubna roku 2020 tak máte k dispozici upravenou verzi hodnocení kvality pro oddíl. Více se o změnách provedených v rámci revize dočtete v článku na Křižovatce od Jaroslava Petříka – Australana: *Je tvůj oddíl nejlepší široko daleko? Vsaď se, že ho zvládneš ještě o kus posunout* ([∞ bit.ly/revizekvalita](https://bit.ly/revizekvalita)).

A NEBO RADĚJI DISKUTOVAT V HAMACE V LESE?

A nebo máte druhou možnost. Pokud vám spíše vyhovuje diskutovat nad otevřenými otázkami a třeba u toho sedět na pařezu v lese, bude pro vás možná vhodnější *Semafor*. Nástroj, který stojí na stejných principech jako *Hodnocení kvality* – např. diskusi s celou oddílovou radou, upřímnosti k sobě a k oddílu, vytvoření prostoru pro názor každého. Vychází také ze stejných 5 oblastí k hodnocení. Avšak nevyžaduje zaznamenání výsledků diskuze do skautISu – a tedy ani neumožňuje (na rozdíl od *Hodnocení kvality*) porovnávat hodnocení za jednotlivé roky, ani nenabízí detailní výstupy hodnocení a porovnání s jinými jednotkami. *Semafor* je proti *Hodnocení kvality* méně podrobný a méně návodný v otázkách k prodiskutování. Nabízí však navíc tipy a inspirace, jakým konkrétním způsobem se oddíl může posunout v hodnocených oblastech. Skládá se celkem ze tří částí (které najdete také ke stažení na [∞ skaut.cz/semafor](https://skaut.cz/semafor)), jež se navzájem doplňují:

- 1 Otázky k diskusi** v týmu oddílové rady. Jde o sešitky s navrženými otázkami k jednotlivým vizím kvalitního oddílu. Můžete si vytisknout každý sešitek zvlášť, odškrtnout probrané oblasti či dopisovat poznámky.
- 2 Záznamový Semafor** pro poznámky z diskuze. Plakát, který svým rozložením vybízí k ujasnění, kterým nejdůležitějším věcem se budete věnovat (které začnete dělat, ve kterých budete pokračovat a se kterými skončíte).
- 3 Inspirace** pro změnu a plánování. Ke každé oblasti je vytvořen seznam zdrojů (inspirativních článků, videí apod.), který nabízí příklad dobré praxe nebo vede k zamyšlení.

Pomůcka tak spíše vede k volné diskusi nad otázkami a pomáhá objevovat nové perspektivy. K nim zároveň můžete hledat hlubší inspiraci. O své zkušenosti se *Semaforem* se s námi podělila Mady z dívčího oddílu Malý strom v České Lípě: „Diskuzní otázky nám v týmu ukázaly, z jakých úhlů se můžeme na dané oblasti dívat. Ukázaly nám také nová témata, která jsme doposud neřešily, jako je například nástupnictví či složení oddílové rady. Také jsem se dozvěděla, jak nastavovat zpětnou vazbu v družinách.“

NOVINKA: ZHODNOŤ SVŮJ TÁBOR S POMOCÍ SEMAFORU!

Semafor do nedávna pokrýval oblast celoročního fungování oddílu a jen okrajově se zmiňoval o tábore. Tábor však představuje závěr skautského roku a vyvrcholení celoročního výchovného působení, přináší s sebou také vypětí organizačních sil, a tak si zaslouží samostatnou pomůcku i v rámci *Semaforu*. A právě proto tu nově máme **Semafor pro tábory**.

Dobrá zpráva je, že si nemusíte zvykat na nic nového. *Semafor pro tábory* vypadá kromě obsahu stejně jako *Semafor pro oddíly*: nabízí vám sérii diskuzních otázek z 5 oblastí, jako je tomu nejen u *Semaforu*, ale i u *Hodnocení kvality*. Záznamový arch je také stejný a i systém inspirací zůstal. Jediný rozdíl tedy je, že čerpáš náměty k vylepšení svého tábora. →

KTEROU POMŮCKU SI ZVOLÍTE VY?

Dostanete:
analýzu silných
a slabých oblastí

HODNOCENÍ KVALITY

Online (skautIS)
Standardizované
škálované odpovědi
Vhodné i pro velké
oddílové rady

Doporučené další kroky
se generují samy dle
slabších oblastí

skautis.cz
→ záložka Kvalita

Jeden cíl
Stejně tematické oblasti
Nástroje lze střídat dle potřeby

SEMAFOR

Offline (kdekoli)
Volná diskuze
nad otázkami
Spíše pro
menší skupiny

Sami si určíte:
co už ne dělat,
co začít dělat,
v čem pokračovat

skaut.cz/semafor

Vytvořte si:
seznam dalších
kroků a změn

PŮSOBÍŠ NA KURZU? UDEJ ÚČASTNÍKŮM SPRÁVNÝ KURZ

Vzdělávací akce často ověřují projevy kompetencí účastníků tak, že je jim v jejich domovských jednotkách zadána tvorba projektů postavených na analýze výchozího stavu. Tedy na tom, co poskytuje *Hodnocení kvality* i *Semafor*. Představte jim proto obě pomůcky a nechtě si vyberou tu, která jim vyhovuje.

Buďte kreativní, hotové nástroje vám mohou být pomůckou i k dalším činnostem. Lišák z Víkendu oddílových rad (VOR) Frak říká: „Zařadili jsme *Semafor*, protože jsme chtěli mít na konci VORu prostor, aby si nad některými tématy oddílové rady popřemýšlely a více plánovaly a *Semafor* nám přišel jako dobrá pomůcka.“ Radka z čekatelského kurzu Vocať Pocaď zmiňuje, že se dají například hotové diskuzní otázky použít i zvláště k debatním programům: „My jsme některé otázky vystříhali a rozvěsili a účastníci korzovali a diskutovali o tématech ve dvojicích.“ Pomůcka se dá transformovat všelijak – účastníci mohou např. označit zpětnou vazbu na kurz ve formě semaforu (co začít dělat, v čem pokračovat, co přestat dělat).

Nejen kurzy touží po zpětné vazbě. Ani vývoj těchto pomůcek a jejich lepší provedení se neobejde bez vaší zpětné vazby, příkladů dobré či špatné praxe, dotazů a připomínek. Proto, prosím, neváhej a ozvi se na hodnoceni@skaut.cz. Mnoho zdaru s vykročením do nového skautského roku! ✕

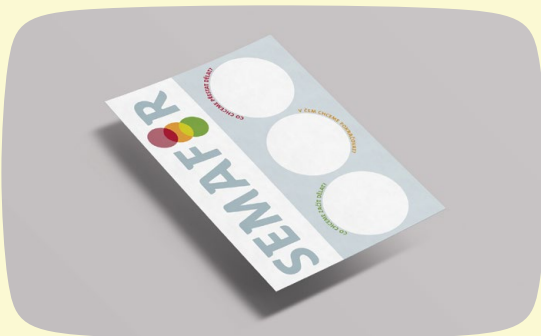

FOTO: VOR FRAK

50 věcí, které by měl zažít každý, než mu bude 10, 11, 12... nebo třeba 100 let

Asi už jste ten seznam někdy viděli. Všech těch padesát věcí jsme měli vyzkoušet, než nám bylo jedenáct a tři čtvrtě

Britská organizace *The National Trust* sestavila nápadník kratochvílí, které by neměly žádným dětem uniknout, než se vydají na cestu dospívání. Skautská činnost je pro takové hrátky skvělou příležitostí, a to nejen za běžných dnů, ale též nyní, kdy nevíme, jak bude dál postupovat pandemie:

1. Vyrážíte-li s oddílem ven, zkuste něco společně.
2. Bude-li vaše činnost omezena, pošlete seznam členům a vyzvěte je, ať si jednotlivými kousky zpestří třeba tíživé dny. Můžete na dálku sdílet, co všechno kdo zažil a dokázal.
3. Nenechávejte to jen na dětech a pojdte do toho také.

Poslední bod bychom rádi zdůraznili. Mohlo by se zdát, že pokud vám už bylo dvanáct, příležitost jste promeškali. Není tomu tak – a k objevování je toho tu víc než dost! Připadají vám položky na seznamu známé a banální? Tak si zkuste schválně spočítat, kolik z těch věcí jste sami zažili. Ne viděli, ne skoro zažili, ne že vám přijdou triviální – kolik z nich jste doopravdy a s jistotou uskutečnili? Možná se podobně jako my v redakci budete divit, kolik z těch triviálních dětských hrátek jste možná nikdy v životě nezakusili. Naše skóre vyzkoušených aktivit sdílíme níže a zavazujeme se, že jej navýšíme. Jdete do toho s námi?

TOMÁŠ
41 b

PLAMY
44 b

HOBIT
45 b

BORO
42 b

KÁŤA
45 b

REJŽE
44 b

UČEŇ
41 b

LADUŠ
46 b

P. S. Budete-li mít splněno, přichází nová výzva: Kolik věcí ze seznamu jste zkusili poté, co vám bylo 18, 30, 50?

- 1 → Vylézt na strom.
- 2 → Válet sudy z velkého kopce.
- 3 → Stanovat v přírodě.
- 4 → Postavit si přístřešek.
- 5 → Házet žabky na hladině vody.
- 6 → Běhat venku v dešti.
- 7 → Pouštět draka ve větru.
- 8 → Chytit rybu do sítě.
- 9 → Utrhnout jablko ze stromu a sníst jej.
- 10 → Hrát kaštiny nebo cvrkat kuličky. ★
- 11 → Vyrazit na dlouhou cestu na kole.
- 12 → Vyznačit ostatním trasu klacíky.
- 13 → Udělat bábovku z bahna nebo písku.
- 14 → Postavit hráze na potoce.
- 15 → Hrát si ve sněhu.
- 16 → Uvít věnec z květin.
- 17 → Uspořádat šnečí závod.
- 18 → Namalovat něco opravdu divokého.
- 19 → Prozkoumat vnitřek dutého stromu.
- 20 → Skákat do vln.
- 21 → Trhat a ochutnat divoké ostružiny.
- 22 → Sbírat houby.
- 23 → Pozorovat východ slunce.
- 24 → Jít ven naboso.
- 25 → Zapískat na trávu.
- 26 → Vydat se ven hledat fosilie a kosti.
- 27 → Pozorovat hvězdy.
- 28 → Vyjít na opravdu velký kopec.
- 29 → Prozkoumat jeskyni.
- 30 → Sbírat a třídit podzimní listí.
- 31 → Jít hledat brouky.

- 32 → Plavit se na lodi.
- 33 → Pozorovat plující mraky.
- 34 → Stopovat zvířata.
- 35 → Zkoumat, co žije v rybníce.
- 36 → Udělat domeček divokému zvířeti.
- 37 → Chytit padající list.
- 38 → Odchovat motýla od housenky.
- 39 → Chytit kraba nebo raka. ★
- 40 → Jít na noční procházku přírodou.
- 41 → Zasadit a vypěstovat rostlinu.
- 42 → Jít plavat v moři.
- 43 → Postavit si vor a plavit se na něm.
- 44 → Pozorovat ptáky dalekohledem.
- 45 → Orientovat se s mapou a kompasem.
- 46 → Zkusit si horolezectví na skále.
- 47 → Vařit na ohni.
- 48 → Projet se na koni.
- 49 → Hrát geocaching a najít kešku.
- 50 → Sjet řeku na kánoji.

★ ad 10: Kaštiny (anglicky conkers) mají jednoduchá pravidla: jeden hráč nehybně drží provázek s kaštanem, ten druhý se svým kaštanem na provázku snaží trefit kaštan spoluhráče. Tradiční britská hra, ke které potřebujete 2 kaštiny s dírou skrz a dva provázky s uzlíkem na konci.

★ ad 39: V České republice můžeme narazit na kraby i raky. Zatímco kraba, raka signálního a raka pruhovaného můžeme s opatrností na chvíli odchytit, dávejme si pozor na raka říčního, raka kamenáče a raka bahenního – tyto druhy jsou u nás ohroženy a chráněny, určitě je tedy nechtejte a nemanipulujte s nimi.

... A bude-li situace tak vážná, že to ani na venkovní hrátky nebude, nezoufejte. Naši členové na počátku pandemie sestavili seznam 50 aktivit na doma:

∞ skaut.cz/50aktivitdoma. ✖

MARKÉTA BYRTUSOVÁ

Jako koordinátorka mezinárodní spolupráce a členka zahraničního odboru pomáhá českým skautkám a skautům zažít mezinárodní skauting a propojuje skautské zahraničí s naší organizací.

Jak si s oddílem užít online a rádiové jamboree

**JOTA / JOTI proběhne
16.–18. října 2020**

Během posledních 100 let dobyl skauting takřka celý svět. V současnosti má světové skautské hnutí přes 50 milionů členek a členů všeho věku ve více než 200 zemích světa. Díky potřebě setkávat se s bratry a sestrami z ciziny bez nutnosti překonávat tisíce kilometrů se zrodila každoroční tradice pořádání celosvětového jamboree po radiových vlnách, tzv. JOTA (Jamboree on the Air). S nástupem internetu se přidalo i online jamboree neboli JOTI (Jamboree on the Internet). Z JOTA / JOTI se rychle stala největší mezinárodní skautská akce na světě. Každý třetí říjnový víkend se jí účastní pár milionů skautek a skautů. **Letošní ročník odstartuje v pátek 16. 10. a potrvá do neděle 18. 10.** Připoj se s oddílem!

PROČ DO TOHO JÍT?

Zažít se svými holkami a kluky z oddílu JOTA / JOTI znamená ukázat jim, že jsou pevnou součástí jedné velké skautské rodiny. Pochopí, že hodnoty skautingu sdílí lidé jako oni po celém světě bez ohledu na kulturu, vyznání či barvu pleti. Díky JOTI dostanou možnost psát si se svými sestrami a bratry z ciziny přes chat nebo si povídat tváří v tvář během videohovoru. Pokud máte ve svých řadách či okolí radioamatéry, můžete se v rámci JOTA se zahraničními skauty spojit i po radiových vlnách.

Kromě kouzla mezinárodního skautingu budou moci tvoje holky a kluci objevit i mnoho dalšího díky bohatému neformálně vzdělávacímu programu. Ten je zaměřený na aktivity podporující týmového ducha, globální a digitální občanství, skauting z domova, rozvoj talentu a posílení duševního zdraví. Aktivity JOTI probíhají formou interaktivních webinářů, online táboráků, živých vysílání, show na YouTube či zmíněných online chatů a videohovorů. Na všechny se lze snadno přihlásit přes web akce [jotajoti.info](https://www.jotajoti.info). Na [jotajoti.info/jota](https://www.jotajoti.info/jota) najdete po přihlášení rádiové frekvence, na kterých proběhne JOTA.

Díky JOTA / JOTI můžete s oddílem zapracovat i na plnění stezky a odborek. V *Cestě Vzduchu & Ohně* je to úkol 26. *Umět se vyjádřit* (varianta „Cizojazyčná akce“) a rozšíření podoblasti *Rozmanitost světa*. Z odborek je to *Mezinárodní*

skaut / Mezinárodní skautka (v sekci *Dokaž to* aktivity C „Zahraniční skauting“ a E „Cizí odborka“, v sekci *Ukaž se* pak bod 5 „JOTA / JOTI“) a *Jazykář / Jazykářka* (v sekci *Dokaž to* body B „Domluvíme se“ a E „Skautská terminologie“, v sekci *Ukaž se* aktivity 7 „Tlumochení“ a 10 „Naučím fráze“).

JOTA / JOTI klade velký důraz na bezpečnost při používání moderních technologií, proto je možné využít některé aktivity k poučení vašich svěřenců o správném zacházení s nimi a nastavení pravidel zejména online bezpečnosti ve vašem oddíle a s rodiči. Jak na to?

Abyste si JOTA / JOTI užili, je dobré řídit se následujícími tipy. **Akci je vhodné realizovat s dětmi od skautského věku výše.** Předpokládá se totiž alespoň základní využití angličtiny, i když je možné spojit se samozřejmě i s jinými skauty z Česka či Slovenska. Dále je nutné mít vše potřebné k účasti. V případě JOTI je to hlavně místo se spolehlivým připojením k internetu (čím silnější, tím lépe) a počítač/e, laptop/y či tablet/y nebo alespoň chytré telefony a sluchátka. V případě JOTA potřebujete amatérskou radiostanici.

Pokud je pro vás obtížné zajistit výše zmíněné, chystáte se účastnit JOTA / JOTI poprvé apod., doporučujeme dorazit s notebookem na JOTI session na nejbližší ze Skautských institutů. V sobotu 17. 10. vás bude v Praze, Brně, Plzni, Olomouci a Mostě čekat místnost s připojením k internetu a pomocníky a pomocnicemi, kteří vás provedou případnými nesnázemi. Pro bližší informace o akci sledujte kanály vybraného institutu či níže zmíněné.

Ať už si k účasti zvolíte sobotu, během níž běží největší množství aktivit, jiný den, nebo celý víkend, zaregistrujte svůj oddíl co nejdříve! **Registrace už běží přes web akce [jotajoti.info](https://www.jotajoti.info).** Pokud jste se zúčastnili minulých ročníků, stačí se pouze znovu přihlásit stejnými údaji. Registrace i přihlášení mohou zvláště během akce trvat déle kvůli vytíženosti serveru, neodkládejte je tedy na poslední chvíli! Podrobné návody k přihlášení naleznete na *Křižovatce* či na [facebook.com/mezinardniskauting](https://www.facebook.com/mezinardniskauting), kam můžete v případě obtíží napsat.

Jakmile se přihlásíte, prohlédněte si online interaktivní tábořiště na [jotajoti.info](https://www.jotajoti.info) a sestavte pro svůj oddíl příbližný program z aktivit v nabídce. Na neformálně vzdělávací aktivity je také vhodné přihlásit se předem. Pak už nezbývá, než seznámit své holky a kluky s bezpečným chováním v online světě a užít si společný zážitek. Pokud se v jeho průběhu vyskytne problém, pište ihned na international@skaut.cz nebo pošlete zprávu na [facebook.com/mezinardniskauting](https://www.facebook.com/mezinardniskauting). Po akci si nechte trochu času na sdílení dojmů mezi sebou a shrnutí zkušenosti do jednoduchého formuláře (odkaz v článku na *Křižovatce* či na vyžádání e-mailem), které nám pomůže zlepšit pro vás příští ročníky.

Bližší informace k JOTA / JOTI naleznete na online kanálech Junáka – českého skauta. V případě dotazů pište na international@skaut.cz. Těšíme se na vaši účast! ✖

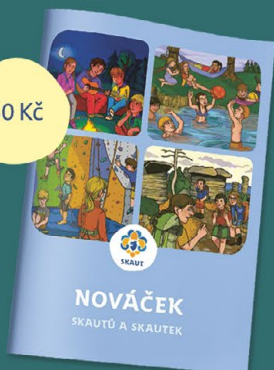
NOVÉ STEZKY, NOVÁČEK A SOUBOR PODPŮRNÝCH MATERIÁLŮ

vše pro vás teď skladem

NOVÁČEK SKAUTŮ A SKAUTEK

Sešit Nováček je určen všem klukům a holčkám, kteří ve výchovné kategorii skautů a skauetek začínají. Tedy jak těm, co přecházejí od vlčat a světlušek, tak těm, co do skautské organizace přicházejí poprvé.

50 Kč

SKAUTSKÉ STEZKY

Stezka je základní výchovný nástroj všestranného rozvoje pro každého skauta a skautku. První stupeň se skládá ze dvou cest: Země a Vody, druhý stupeň z cest Vzduchu a Ohně.

50 Kč

skaut.cz/obchod

SKAUTSKÁ STEZKA PRO ODDÍLOVÉ RADY

Soubor podpůrných materiálů k novým skautským stezkám, který poradí, jak se stezkou v oddíle pracovat a jak zapojit plnění stezky do programu.

300 Kč

SADA SKLENIC NA VÍNO

s pískovaným
skautským
motivem

nově na
skaut.cz/obchod

250 Kč

Jedná se o dárkový předmět pro partnery nebo činovníky.

**PEVNOST
POZNÁNÍ**
CENTRUM POPULARIZACE

**30. října – 1. listopadu
2020**

PEVNOST DUCHŮ

Prohlídky v kostýmech
Stezka odvahy
Dějiny kriminalistiky
Vstupné pro „strašidla“: 85 Kč

DAVID TUREČEK – DAVE
Skautovat začal v Uherském Hradišti, pracuje v Kanceláři ústředí v týmu skautISu. Působí na VLK Ursus. Potkat ho můžete v Olomouci.

Věnujte čas dětem a programu, ne vyplňování příhlášek s rodiči

Nová e-příhláška a možnost aktualizovat údaje osob ve skautISu

Stalo se vám, že nováček přinesl přihlášku až po registraci? Nebo že jste nemohli na přihlášce dešifrovat rodné číslo či název ulice a museli jste volat rodičům? Právě kvůli těmto momentům a pro celkové zjednodušení administrativy u nových členů je nově možné přijímat členy do organizace nebo aktualizovat jejich údaje čistě online, bez papírových přihlášek a evidenčních listů. Kde tuto možnost ve skautISu najít a stručný návod, jak s ní pracovat, přinášíme v tomto článku.

Elektronické přihlášky nám mají sloužit jako ulehčení administrativní práce. Jejich využívání nicméně není povinné a vy stále můžete fungovat tak, jak jste zvyklí. Při používání papírové přihlášky nezapomeňte používat vždy pouze oficiální neupravený text poučení a řádně vyplňovat všechny části přihlášky. V září navíc proběhla drobná aktualizace stávajících přihlášek. Aktuální verze je ke stažení na Křižovatce v sekci skaut.cz/osobniudaje. Při použití elektronické přihlášky za vás a rodiče aktuálnost i správné vyplnění pohlídá přímo skautIS.

E-PŘIHLÁŠKA PRO NOVÁČKY

Elektronická přihláška (dále jen e-příhláška) je nová funkce skautISu, která je dostupná všem jednotkám, které shromažďují členy. Slouží jako plnohodnotná náhrada papírové přihlášky. Na základě přijetí e-příhlášky vedoucím/administrátorem oddílu vzniká oficiálně členství v organizaci. E-příhláška tedy neslouží jako čekací listina ke shromažďování údajů bez následného potvrzení vzniku členství.

E-příhláška vznikla proto, aby usnadnila papírování vedoucím i rodičům. Přináší zefektivnění komunikace a zrychlení procesu přihlášení člena do oddílu. Při použití e-příhlášky tak například nemůže dojít ke ztrátě přihlášky nebo zdržení při předávání mezi rádcí a vedoucím oddílu. Dochází také ke zvýšení ochrany osobních údajů při

zpracování a odpadá nutnost skladování dokumentů. Využití e-příhlášky je také ekologické – nic se nemusí tisknout. Vedoucí navíc získá větší přehled nad přihlašovanými členy a vše jednoduše zpracovává na jednom místě ve skautISu.

E-příhlášku můžete začít používat kdykoli. O tom, jaké přihlášky budete používat, rozhoduje vaše středisko. Nadále je samozřejmě možné používat stávající papírové přihlášky. E-příhlášky najdete ve skautISu v modulu „Jednotky“ – „Moje jednotka“ na záložce „Členové“ pod zeleným tlačítkem „E-příhláška“. Zde ji můžete vytvořit, k čemuž jsou potřeba pouze základní údaje: jméno a příjmení nového člena a kontakty na rodiče. V případě dospělého člena vyplňujete jen kontakt na něj. Na zadanou e-mailovou adresu skautIS zašle rodičům e-mail s unikátním odkazem. Po otevření odkazu se zobrazí předvyplněné údaje, které rodiče doplní, případně upraví. Po vyplnění a schválení všech informací se v jednotce osoba automaticky zobrazí a bude podbarvena červeně. V posledním kroku je pak potřeba vedoucím/administrátorem jednotky potvrdit vznik členství nováčka.

AKTUALIZACE ÚDAJŮ SOUČASNÝCH ČLENEK A ČLENŮ

Většina údajů, které jsou ve skautISu, postupně zastarává. Jednou za čas je tak dobré takové údaje u vašich členů aktualizovat. Osoba se mohla přestěhovat na novou adresu, její rodiče mohou mít nové telefonní číslo nebo mohlo dojít ke změně zdravotních omezení.

I aktualizaci údajů je nyní možné provádět jednoduše online. Tento způsob aktualizace je možný pouze u osob mladších 18 let, protože dospělí si mohou svoje údaje aktualizovat skrze vlastní účty ve skautISu. Pokud chcete tuto možnost využít, zkontrolujte, že u členů máte na záložce Rodiče kontakt alespoň na jednoho z nich. U jednotky na záložce Členové vyberete možnost Aktualizace údajů. Vyberte osoby, u kterých chcete nechat údaje aktualizovat a skautIS jejich rodičům odešle e-mail podobně jako u e-příhlášky. Rodiče pak pomocí základních údajů o dítěti vstoupí do modulu úprav, kde se jim zobrazí všechny informace o jejich dítěti. Údaje zkontrolují nebo zadají změny. Poté, co rodiče aktualizované údaje potvrdí, se v tabulce členů zobrazí informace o proběhlé aktualizaci – vedoucí už jen přijme změny v údajích a aktualizaci potvrdí. Vedoucí má tak možnost pravidelně provádět aktualizace. Je vhodné rodiče předem informovat o tom, že takový krok bude probíhat. Díky této změně můžete mít v oddílech k dispozici ty nejaktuálnější informace o svých členech. ✕

KDE HLEDAT DALŠÍ INFORMACE?

E-příhláška:

napoveda.skaut.cz/skautis/jednotka/clenove/eprihlaska

Aktualizace údajů osob:

napoveda.skaut.cz/skautis/jednotka/aktualizace-udaju

Osobní údaje a papírové přihlášky:

skaut.cz/osobniudaje

Podpora a pomoc:

podpora@skaut.cz

Den za obnovu lesa

Den, který nás znovu spojí

17. 10. 2020 od 10 hodin

Den pro všechny, kterým nejsou naše lesy lhostejné

TAKÉ VE VAŠEM KRAJI!

Přesvědčte se, na jaké lesy se mohou těšit vaše děti!

Sázejte nové porosty, připravujte plochy pro stromky, vyrábějte oplocenky

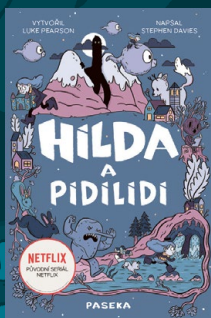
Vezměte své děti na procházku s lesníkem a pomozte vyvěsit budky pro noční dravce

Ukažte, že vám na podobě lesů záleží

Anebo jen přijďte a uvidíte...

Ukázky práce s koňmi, jak vracíme sovy do lesa, jak zadržujeme vodu a mnoho dalšího

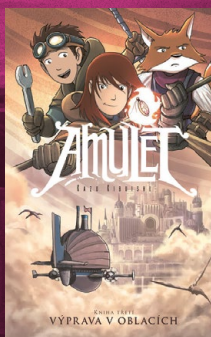

Hilda

Tohle je Hilda, průzkumnice, skautka a fanyнка kamenů. Na světě má nejradši dvě věci: svůj skicák a psa Větvíka. Tedy, na světě má nejradši tři věci: svůj skicák, psa Větvíka a maminku. Pardon, na světě má nejradši svůj skicák, psa Větvíka, maminku a všechny nadpřirozené bytosti a příšerky, které žijí u nich v údolí.

Můžete si vybrat, jestli se s ní vydáte na dobrodružství v ilustrovaných knížkách nebo v původních komiksech.

Amulet

Sourozenci Emily a Navin se stěhují do tajemného domu po pradědečkovi. Hned první noc unesou jejich mámu chapadlovitá stvoření a sourozenci jsou vtaženi do skrytého světa, kde existují mluvící zvířata, létající lodě, roboti i chodící domy. A kde naštěstí čekají noví přátelé a hrdinové jako růžový mechanický králik Miskit.

Emily se stává nositelkou mocného amuletu, její příběh můžete sledovat v pohádkové komiksově sérii.